

SUOMEN ILMAILULIITTO RY
Helsinki-Malmin lentoasema
00700 HELSINKI

KOULUTUSOHJELMA
9.5.1997

RIIPPU- JA VARJOLIIDON OPETTAJAKURSSI

Koulutuksen yleisjärjestelyt

Koulutus tapahtuu Ilmailulaitoksen hyväksymän koulutusorganisaation toimesta. Kurssin vähimmäiskesto on 6 vuorokautta. Kurssi jakautuu kahteen osaan seuraavasti:

1. jakso	3 vrk
	- tietopuolista opetusta
	- oppimisen perusteet, koulutusjärjestelmä
	- opetusharjoittelua; oppitunnin pito ym.
2. jakso	3 vrk
	- tietopuolista opetusta
	- opetusoppi, lennonopetus
	- arvioitavat opetusnäytteet.

1. KOULUTUKSEN TAVOITE

Koulutuksen tehtävänä on riippu- ja varjoliito-opettajan tehtävien edellyttämän pedagogisen ja käytännön koulutuksen antaminen siten, että koulutettava sen perusteella:

- täyttää riippu- ja varjoliito-opettajan kelpoisuudesta annetut vaatimukset
- pystyy opettajakelpuutuksen saatuaan toimimaan riippu- ja varjoliito-opettajana kelpuutustensa mukaan
- kykenee koulutusorganisaatiossaan osallistumaan koulutuksen suunnitteluun, toteutukseen ja valvontaan sekä arvioimaan omaa työtään
- pystyy tehokkaasti nykyaikaisia opetusmenetelmiä ja -välineitä käyttäen opettamaan siten, että opetuksessa saavutetaan vähintään säädetty koulutustaso
- pystyy mittaamaan oppilaiden opintosaavutuksia ja arvostelemaan heitä ajanmukaisin menetelmin
- kykenee opetuksellaan ja omalla esimerkillään ohjaamaan oppilaitaan pitkäjänteiseen ja vastuuntuntoiseen toimintaan ilmailun parissa

2. PÄÄSYVAATIMUKSET

Opettajakurssi/koulohj.951997

Kurssille hakijalla on oltava

- 18 vuoden ikä
- voimassa oleva SP/PP4 lentolupa.
- koulutuspäällikön lausunto hakijan sopivuudesta opettajaksi
- I-jaksolle oppilaan on oltava suorittanut opinnäytteet (liite 1)
- II-jaksolle oppilaan on oltava suorittanut I-jakson hyväksytysti

3. TIETOPUOLINEN OPETUS

I jakso

Opettajajohtoinen koulutus

Järjestelyt

- kurssin aloittaminen 1 h

Lähtötasokoe

1 h

Opettamisen ja oppimisen perusteet

- miten ihminen oppii
- opettamisen perusteet
- oppitunnin/harjoituksen rakentaminen 5 h

Kerhon koulutusjärjestelyt

- koulutuksen yleisjärjestelyt
- koulutusorganisaatio
* tehtävät, vastuu
- koulutuskirjanpito 2 h

Ilmailulainsäädäntö

- määräyskokoelma, järjestelmän yleiskuvaus
- liidin määräykset ja ohjeet 2 h

Lentoturvallisuus

- turvallisuusjärjestelmä
- onnettomuuksien ehkäiseminen
- toiminta onnettomuus ja vaaratilanteissa
- asennekasvatus 2 h

Liitimen rakenteet

- liitimen osat ja toimintaperiaatteet
- lentotoiminnassa käytettävät varusteet 1 h

Liitimien korjaus ja huolto

Opettajakurssi/koulohj.951997

	- rakenteisiin kohdistuvat kuormitukset - liitimien tarkastukset ja huollot - vaurioiden korjaukset	1 h
Pelastusvarjo	- pelastusvarjon pakkaaminen ja huolto	1 h
Jakson päättäminen		1 h
Oppilaiden pitämät oppitunnit:		
Lentoturvallisuus	- pelastusvarjon käyttö - toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteessa	2 h
Lennon teoria	- ohjausoppi - aerodynamiikka	2 h
Sääoppi	- sääilmiöt ja niiden vaikutus lentotoimintaan - sääpalvelu	2 h
II jakso		
Opettajajohtoinen opetus		
Kurssin avaus		1 h
Opetusoppi	- oppimisen psykologia * miten ihminen oppii - opettamisen tekniikoita * oppitunti, harjoitus	2 h
Lennonopetus	- lennonopetuksen antaminen - suoritusten arviointi ja virheiden korjaaminen	2 h
Oppilaan jatkohoito	- uuden lentäjän ongelmat - oppilaan jatkokoulutus - urheilusäännöt ja suorituslennot	2 h
Lennonvarmistuspalvelu	- lennonjohtomenetelmät ja -palvelut - ilmatilajako ja lentosäännöt - toiminta valvotussa ja valvomattomassa ilmatilassa	3 h
Lennon teoria		1 h

Ilmailufysiologia	1 h
Lennon valmistelu ja suoritus	1 h
Lentosuunnistus	1 h
Loppukoe	1 h
Kurssin päättäminen	1 h

Oppilaiden pitämät oppitunnit ja harjoitukset

Lennon valmistelu ja suoritus

- liitimen kokoaminen ja tarkastukset
 - korkeusmittari, toiminta ja asetukset
 - lentosuoritus
 - hinaustoimintaharjoitus
 - lentosuunnistus
 - ilmailufysiologia
 - suoritusarvot, polaarit
- 7 h

4. TIETOPUOLISTEN OPPIAINEIDEN OPETUSHARJOITTELU

Opetusharjoittelun tavoitteena on, että riippu- ja varjoliito-opettaja pystyy itsenäisesti ja pätevästi antamaan tietopuolisten oppiaineiden opetusta riippu- ja varjoliitokurssilla.

Opetusharjoittelussa noudatetaan seuraavia periaatteita:

- harjoittelu järjestetään siten, että se mahdollisuuksien mukaan vastaa tavanmukaista koulutustilannetta
- harjoituksen pituus on 15-25 minuuttia
- ohjaus seuraa välittömästi harjoitusta ja on luonteeltaan enemmän suorituksen erittelyä kuin arvostelua
- harjoittelijan yksilöllistä kehitystä tuetaan ohjaamalla häntä toimimaan edellytystensä mukaan

Tavoitteiden saavuttamista auttaa oleellisesti se, että opetusharjoittelu voi tapahtua vapautuneessa tunnelmassa, koska opetustaitoa arvioidaan vasta opetusnäytteessä.

Opetusharjoittelun tavoitteena on auttaa oppilasta tutustumaan opetustilanteeseen opettajan kannalta, näkemään se tavoitteellisena kokonaisuutena ja suunnittelemaan ja viemään läpi opetustilanteita. Havainnoimalla toisten pitämiä opetustilanteita opitaan analysoimaan ja

joudutaan kiinnittämään huomiota opettajan ja oppilaiden väliseen vuorovaikutukseen sekä koko opetustuokion onnistumiseen tavoitteiden kannalta.

Opetustuokiota voidaan pitää havaintoesimerkkinä, jota sitten analysoidaan. Tavoitteena on auttaa opetustuokion pitänyttä parantamaan suoritustaan. Huomionarvoisia ovat mm. seuraavat seikat:

- mitkä ovat opetustilanteen tavoitteet ja miten ne onnistuttiin saavuttamaan
- millainen oli tilanteen rakenne
- miten erilaisia opetuksellisia periaatteita sovellettiin
- miten havainnollistaminen ja mielenkiinnon ylläpito onnistuivat
- miten tilanteessa otettiin huomioon tiedollinen ja asennekasvatuksellinen puoli.

5. ARVOSTELTAVA OPETUSNÄYTE

Opetusharjoittelujakson lopulla on kunkin opettajaoppilaan annettava loppukokeena arvosteltava opetusnäyte. Näytteen arvostelevat kurssin opettajat.

6. LENTOKOULUTUS

Lennonopetuksen tavoitteena on hankkia käytännön lennonopetustaito ja hioa opettajaksi koulutettavan omaa lentotaitoa.

Lennonopetustaitoa hankitaan tutustumalla erilaisiin koulutusmenetelmiin 1-paikkaisilla liitimillä sekä harjoittelemalla opettamista käytännössä muille kurssilaisille kurssin opettajien valvonnassa. Kaksipaikkaiskoulutusta käytetään hyväksi mahdollisuuksien mukaan.

Käytännön 1-paikkaiskoulutuksessa käydään läpi seuraavat asiat:

1. Liitimen kokoaminen
2. Liitimen maakäsittely
3. Valmistelut lentoonlähtöpaikalla
4. Lentoonlähtötekniikka
 - hinaamalla
 - rinteestä (mahdollisuuksien mukaan)
5. Matalat ns. rukkashinaukset
6. Korkeat hinaukset
 - suoralla narulla
 - taittopyörähinauksena
7. Oppilaan suorituksen arvostelu ja jatkoneuvonta

Jokainen opettajaoppilas kouluttaa muille kurssilaisille ja/tai kurssin opettajille kohdissa 1.-4. esitetyt asiat. Kohdissa 6. - 7. mainittuja hinauksia on jokaisen opettajaoppilaan suoritettava hinaavana kouluttajana ainakin yksi.

Jos käytännön lentokoulutusta ei olosuhteiden vuoksi saada vietyä kokonaisuudessaan läpi kurssin aikana, puuttuvan lentokoulutusharjoittelun voi suorittaa myöhemmin koulutusorga-

nisaation nimeämälle henkilölle.

Arvosteltava opetusnäyte

Opettajaoppilaat pitävät II-jakson alussa nimetystä aiheesta käytännön opetustuokion, joka arvostellaan kurssitodistukseen. Henkilökohtaisen lennonopetustaidon tulee olla vähintään hyvä.

Tarkastuslento

Harjoittelun aikana kurssilaiset suorittavat tarkastuslennon, jonka kurssin opettajat arvostelevat kurssitodistukseen. Tarkastuslentoon kuuluvia suorituksia ovat: lennonvalmistelut, lentoa edeltävät tarkastukset, startti, ohjaustekniikka ja tarkkuuslasku. Opettajaksi koulutettavan lentotaidon on oltava vähintään hyvä.

7. KURSSITODISTUKSEEN TULEVAT ARVOSANAT

Kurssin kummankin jakson lopussa koulutettavat suorittavat kurssilla opetetuista asioista loppukokeen, joka on läpäistävä hyvin tai erinomaisin tiedoin (vähintään 77% kokeen pistemäärästä). Loppukokeen arvostelevat kurssin opettajat. Hylätyn kokeen voi uusia vuoden kuluessa kurssin päättymisestä koulutusorganisaation nimeämälle henkilölle.

Opettajakurssien jaksojen hyväksytystä suorittamisesta kirjoitetaan oppilaille kurssitodistus, kummastakin jaksosta erikseen. Todistuksessa arvostellaan seuraavat aiheet:

I-jakso	- pääsykokeen suorittaminen
- tietopuoliset aineet
- tietopuolisten aineiden opetustaito
II-jakso	- tietopuoliset aineet
- käytännön lennonopetustaito
- henkilökohtainen lentotaito

LIITE 1

Opinnäytteet opettajakurssille

Opettajakurssille aikovan henkilön on oltava suorittanut ainakin allamainitut pätevyudet, suoritukset, kokeet ja tehtävät omassa tai jossain muussa kerhossa. Tällä helpotetaan

opettajakurssia yhtenäistämällä koulutus- ja pätevyystasoa. Samalla kerhojen koulutusorganisaatioille annetaan mahdollisuus koulutustason kohottamiseen omissa kerhoissa. Opettajakurssilla saadaan myös paremmin esille eri kerhojen ajatukset ja suuntaukset koulutuksessa.

Suoritukset varmentaa kerhon koulutuspäällikkö omalla nimikirjoituksellaan. Suoritukset voidaan suorittaa normaalin peruskurssin yhteydessä. Kurssista pitää jäädä selkeä kuva kerhon käytössä olevista menetelmistä ja toimintamalleista sekä käytettävästä koulutusmateriaalista.

1. ALKEISKOULUTUSJAKSO

- 1.1. Oppituntien seuraaminen alkeiskurssilla
- 1.2. Koulutusavustajana toimiminen alkeiskurssilla
- 1.3. RI/vl-oppaaseen tutustuminen
- 1.4. Koulutuskirjanpitoon tutustuminen
- 1.5. Koulutusohjelmaan tutustuminen

2. Pätevyudet ja kokeet

- 2.1. Radiopuhelimen todistus
- 2.2. SP/PP4
- 2.3. Hinauskelpuutus
- 2.4. Lähtötasokoe

LIITE 2

Riippu- ja varjoliidon opettajakurssin suorittaneiden kelpoisuus

Opettajakurssin 1. jakson suorittanut henkilö = opettaja I
Opettajakurssin 2. jakson suorittanut henkilö = opettaja II

Opettaja I

Opettajakurssi/koulohj.951997

1. Saa antaa Safe Pro/Para Pro -koulutusohjelman mukaista tietopuolista koulutusta ja saa kuitata tietopuolisen koulutuksen hyväksytyt suoritukset koulutettavan koulutuskorttiin

2. Saa antaa voimassa olevan hinausohjeen mukaisen hinauskoulutuksen hinaajalle ja saa kuitata hinaajan oikeuden koulutettavan lentopäiväkirjaan

3. Saa lentotoiminnassa harjoittaa ja valvoa oppilasta (harjoittaminen = oppilas toistaa/harjoittelee jo opetettua asiaa ja opettaja korjaa virheet). Hän voi harjoittaa ja valvoa oppilasta seuraavissa suorituksissa:

a) liitimen maakäsittelyssä ja juoksuharjoituksissa

b) rinneliidoissa ja korkeissa lennoissa (korkeus n. 200 metriä), kuitenkin niin, että

vähintään ensimmäiset 3 rinneliittoa ja ensimmäiset 5 korkeaa lentoa on suoritettava opettaja II:n valvonnassa ja oppilas siirtyy opettaja I:n valvontaan opettaja II:n suostumuksella.

4. Saa kuitata lennot oppilaan lentopäiväkirjaan, mutta opettaja II kuittaa koulutusohjelman mukaisten lentotaidollisten suoritusten hallinnan koulutettavan koulutuskorttiin.

Lentotoiminnassa 1. jakson läpikäynyt opettaja vastaa siitä, että säätila on soveltuva koulutuslentoihin, kun huomioidaan koulutettavan tieto- ja taitotaso, samalla hän varmistaa koulutettavan oppilaan varusteiden tarkastuksen ja avustaa oppilasta lentosuunnitelman laadinnassa.

Opettaja II

Saa antaa Safe Pro/Para Pro -koulutusohjelman mukaista tietopuolista ja käytännön koulutusta.